

KELET

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak

Hatszáz hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest. Haasenstein és Vogler hirdetés köv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitátor 5. sz.

Nyitási cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A „KELET” előfizetési díja:

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre 16 fr.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 fr 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

ÁZ ÉRTÉKESEB CZIKKEK DNÁZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A szavazáskor.

A mai nap mindenestre fontos mozzanatot nemzeti életünk újabb szakában. Az Ausztriával való kiegyezés anyagi felének legfontosabb része felett történik ma a képviselőházban a szavazás. Nagy és hosszú küzdelem előzte meg e napot. Leverő symptomái úgy Ausztria kislelküségének, mint saját nemzeti gyengeségünknek. Az elért eredmény meglehetősen távol esett a czéltól és sok szép kilátásunk egészen dugába dőlt.

És mindezeknek daczára mi még sem tartjuk a helyzetet annyira szomorúnak, a mint azt még a szabadelvűpárt körében is sokan elhitetik magokkal. Ha elfogulatlanul vizsgáljuk azt az anyagi helyzetet, az erőtlenséget, melybe a számítás nélküli gazdálkodás sodorta az országot, ha nem akarunk személt hunyni a minden tekintetben kétségbeesztő külvilág előtt, jőzanon nem követhetjük, hogy most világra szóló győzelmeiket virvunk ki Ausztria felett. Emlékezzünk rá, minő óriási küzdelmek, mily nagy átalakító megrázkodások előzték meg az 1867-iki kiegyezést és egyengették meg utját akkori vívmányainknak, míg a mostani kiegyezésre nézve, a legkényesebb anyagi kérdésekre nézve, épen semmi sem egyengette meg a talajt, ha csak nem az, hogy megerősítés helyett meggyengítettük magunkat épen azon az oldalon, hol felvettük a harcot. Ily körülmények között elég szép vívmánynak tekintjük azt is, ha sikerült az eddigi helyzetben javitunk valamit. Meglehet e javítás nem szól ép úgy, mint az írott jog, de egy örvendetes jele annak, hogy a Lajthántul komolyan veszik az 1867-iki kiegyezést, és híven ragaszkodnak ahhoz, habár természetes, hogy saját zsebük érdekeiről sem feledkeznek meg.

Legsúlyosabbnak és legfontosabbnak tartják a kiegyezési javaslatok között a talán ép e sorok írásakor szavazás alatt levő vámtörvényjavaslatot. Am legyen a legsúlyosabb, de még sem oly veszedelmes az, mint a hogy még a szabadelvű párt is elhitette magával. Nem akarunk kormánypártibb lenni a kormánynál, de meggyőződésünk szerint az egyes vámemelések korántsem annyira károsak hazánkra nézve, mint azt a kormányjavaslatoknak még elfogadói is beismerték.

Ugy látszik előttünk, hogy az országgyűlés nem tett különbséget azon kétnemű vámnál, melyek egyszerűen olyan czikkeket érnek, melyeket a monarchia területén belül, vagy korlátozott mennyiségben, vagy egyáltalán nem lehet előállítani és azok között, a melyek határainkon belül véghetetlen mennyiségben produkálhatók. E különbség szerfelett fontos

és csakis ennek számbavételével határozható meg, minő terheket rak a nép nyakára az állam ezen indirect adóval. Az első osztályú czikkék vámját kétségtelenül meg kell fizetnie ép oly mértékben, a mint kiszabott, a fogyasztó közönségnek. A petroleumot például határainkon belül nem vagyunk képesek akkora mennyiségben állítani elő, mint azt a szükséglet követeli, természetes tehát, hogy ennek az árában egyszer meg kell fizetnünk a külföldi petroleum rendes árát és másodsor a reá vetett vámot.

Tehát a vám maga egészen új teher, melyet a polgárok hordoznak. De egészen másként áll a kérdés olyan váموkkal, melyek czikkeit a határokon belül meghatározhatatlan mennyiségben elő lehet állítani, mint a milyen például a posztó.

Ha a külföldi posztónak a vámját fel-emeltük, természetes, hogy a belföldi is magasabb áron adhatja a magáét; de ez csak egy ideig történhetik, mert az iparosok és vállalkozók legtovább nyereséggel kecsegtetőnek a posztógyártást találván, ennek készítésére fognak vállalkozni leginkább, mi ismét versenyt idéz elő, ennek következménye pedig az, hogy a posztó ára leszál épen azon fokig, a meddig készítése nem jár kárral, azaz a természetes árig, a melyben már nem fizetjük a vámot.

Ha az osztrák-magyar birodalom területén nem lehetne elégséges gyapjút találni, ha e birodalom területén csak néhány embernek volna megengedve a posztó-készítés, akkor igen is feltehető, hogy a behozatali vám is megvéttetik a posztó árában, de a mi a verseny szabad, a gyapju korlátlan mennyiségben található, akkor a szabad verseny és a nemzetgazdaság legegyszerűbb fogalmai szerint lehetetlenség, hogy osztrák posztónak az árában megfizessük a vámot, már pedig ennek ellenkezőjét még pénzügyminiszterünk is elismerte.

Lónay Menyhért, a kitünő nemzetgazda azt hozta fel a fennebbihez hasonló okoskodással szemben, hogy az osztrák iparosok majd szövethetnek fognak magok között a posztó ára iránt s ekkor csak meg kell fizetnünk a vámot a posztó árában.

Vajha úgy volna!

Hisz ez nem jelentene egyebet, mint hogy a magyar határon állítottuk fel a posztó-vámost az osztrák ipar ellen; hiszen ekkor a mi posztóiparunk épen olyan mértékben volna az osztrák ellen védelmezve, mint a milyen magasra emelték az árakat; hisz akkor a mi posztónkat is olyan árban lehetne adni, hogy jövedelmező iparrággá lenne és fellendülhetne posztó-iparunk. Hiszen nekünk nincs most

egyéb csapásunk, mint hogy igen olcsó a jó minőségű osztrák és külföldi posztó; ha bármi úton mind a kettő megdrágul, mi természetesebb, hogy lehetővé lesz tőve a mi ilyenmő iparunknak is a felvirágzása.

Csak hogy mi e szövethetésben nem sokat bizunk. Szövethetnek igenis a meglevő gyárak, de nem azokkal, melyek a mutatkozó haszonért ezután keletkezni fognak. Ezeknek a keletkezését pedig megakadályozni lehetetlen. Világos tehát ebből, hogy nekünk az a legnagyobb vámn, mely az egész szerződésnek réme, kárunkra nem lehet.

Ha az osztrák posztó ára a megvámolt külföldi posztó árában magaslatára emelkedik, akkor megvetettét alapja a mi posztóiparunknak is, ha pedig a verseny a termelési árba nyomja le az osztrák posztó árát, mi nem fogjuk fizetni azokat a borzasztó milliókat, mikkél innen-tul ijesztgetnek.

Igenis minden körülmények között el lesz érve a szövetség vámjával az, hogy azon mennyiség, melyet eddig külföldről kaptunk, ezután a monarchia határain belül fog gyártatni. Ez pedig bizony nem lesz kárára sem a mi gyapju-, sem másféle iparunknak.

Ezért nem rettegünk mi a vámtügyi javaslat elfogadásától.

J.

Ó felsége febr. 17-én fogadta Tisza Kálmán miniszterelnököt, ki azután hosszabb ideig tanácskozott Andrássy gróffal. A miniszterelnök Wenckheim báróval az az napi gyorsvonattal visszautazott és a „B. C.” szerint, szerdán vagy csütörtökön fog válaszolni a keleti kérdésben hozzá intézett interpellációkra. Minden provisoriumra vonatkozó hír alaptalan.

— A képviselőház mai ülése, illetőleg az azon esetleg történendő szavazás rendkívüli mozgásba hozta az összes pártokat. Napok óta számlálgatják híveiket és találgatják, hogy mily szótöbbséggel fog a vámtörvényjavaslat általánoságban elfogadtatni. A független szabadelvű párt, valamint a többi ellenzéki pártok és pártnyalatok szoros phalanx-ot képeznek a kormányjavaslat megbuktatására. A különböző pártok mai állását s a még pártokon kívül álló dissidensek számát ma még nem lehet tudni biztosan. Annyi azonban bizonyosnak vehető, mint a „Közvélemény” írja, hogy a kormánypárti többség 30 szavazatot teend ki. A mai ülést a szavazáson kívül előre láthatólag érdekessé teend még Lónay Menyhért gróf beszéde, valamint Széll Kálmán pénzügyminiszteré is.

nem oly szükségletekre és élvre támadtak igények, melyek előbb ismeretlenek voltak, s melyek a műiparra és kereskedelemre serkentőleg hatottak.

Hogy a korábbi szerény viszonyok és egyszerű erkölcsök elhagyása a jólét valóságos emelkedésének tekinthető, hogy a valódi elégtelenséget azon könnyűség, melylyel gépek segélyével a szükség szaporítottak és kielégíthetnek, emelte-e? vagy pedig, hogy a vagyonszűkösséget fényűzésre ingerelve, a szegényebbekben pedig tehetőséget meghaladó utánzási vágyat kelte, ezek anyagi és erkölcsi romlását idézte elő, hogy mondom mind ez által inkább csak látszata a jólét állapotának és nem valódi boldogság állott elő, ennek megvizsgálása mai tárgyam körén kívül esik, s a bölcséleti vizsgáló feladatát képezi, de minden esetre el kell nemulnia azon tény előtt, hogy a gépek megvannak, hogy hatalmuk és befolyásuk el nem hárítható s hogy mi, környezve előretörő népektől, nem maradhatunk régi patriarchalis elégtelenségünkben és nem zárhatjuk el magunkat a gépek elől a nélkül, hogy egész műiparunkat a megsemmisülés veszélyének kitégyük s tőkét szomszédaink kezébe juttassuk.

A gépek használatával egybekötött előnyök bizonyosságát álljon itt néhány példa: A gép szövőszék, melynek mozgása helyezéséhez csak 2 munkás szükségeltetik, hetenként 22 darab kelmét készít el; míg a kézműves ugyanazon időben csak 2 darabot bír előállítani; egy kartonfestógép segélyével naponta 12.000 rőtöt lehet több színben befesteni, míg emberi kézzel csak 400 rőtöt és csak egyféle színben. Az 1867-ki párisi világtárlaton látható volt egy kis gépnymoda, melylyel minden órában 10.000 ívet lehet nyomtatni; továbbá egy szegőgép, melylyel 24 óra alatt 14 mil-

ŐSZINTE VALLOMÁS.

Habár rövid időre, de még is az ágyudőrej zengzatos hangja szünetet tart, s a diplomáciai működés éli virágkorát.

Nagy dolgok vannak készülőben keleten és délen, s elszorult az ember keble, ha az eshetőségekre rá gondol. Önkénytelen eszünkbe ötlük, vajjon ki gondolkozik szeretett hazánk érdekei kellő megvédéséről? Van-e oly erő és hatalom, mely a hon lakói többségének nézete, ohaja szerint igyekezzék a lehető megtenni? s az események rohamos menetéből kifolyólag bennünket fenyegető veszélyt, a végenyszet kilátását elhárítani? ha van, hol van? kik illetékesek kifejezést adni nézeteinknek, ohajainknak?

Nem telt el egy hét azóta, hogy egy tekintélyes napi lapunk kifejezést adott azon nézetnek, mikép az események lefolyása rendén hazánk részéről gyakorolt befolyás és cselekedetekért senki más nem felelős, mint az országgyűlés többsége.

Alkotmányos országban, egy alkotmányos gondolkodású polgár, csak is ezt vallhatja, ha egyebet tesz, felfogni nem képes a parlamenti kormány miségét s hatáskörét.

Vajjon a kormány nem a parlamenti kifizetése-e? s vajjon ha a kormány nem a többség nézete, ohaja, kívánsága szerint jár el, fennállhat-e továbbra is? Van-e joga a többségnek eltérni egy akaratja ellen eljáró kormány fennállását?

A képviselő honfiai becsületére fogadja a választás elfogadása által azt, hogy a hon érdekeit legjobb meggyőződése szerint fogja képviselni; ki más lehet felelős tehát az ország nevében és érdekében teendő lépésekért, mint egyedül a képviselő?

Hogyan ne jutna eszünkbe ily gondolatok mellett, Tisza Kálmán mult év őszén a banktörvény felett tartott országgyűlési vita rendén mondott beszédének azon passzusai, hogy az ő meggyőződése szerint is a képviselő megválasztatik az ő tulajdonai és az ő benne helyezett bizalomnál fogva, de ezen bizalom egyik föltétele, hogy a képviselő képzettségénél fogva hivatottabb a felmerülő kérdésekben a haza érdekében levőket a fennálló viszonyok szerint megítélni, a mely perczben a kiindulás nem ez, azon perczben megszűnt a parlamentarismus értelme, s a mely országban oly képviselőház jön össze, a hol a képviselők nagy többségének nincs meg ezen nagyobb képessége, azon ország politikai élete bevégtődött.

A lehetetlent lehetővé tenni akarni, a megtörténtet meg nem történtté, elvesztett munka, hasztalan fáradság.

Van képviselőházunk, megvan annak többsége; azt bírálgatni, vajjon ezen többség a kormányelnök beszédében megjelölt kívánalmakkal

lió szeglet lehet készíteni. Ungancsak ezen világtárlaton egy horgológép is volt kiállítva, melynek segélyével egy nő egy percz alatt 480.000 horgot képes csinálni, míg szabadkézzel csak 80-at.

Vannak ugyan, a kik állítják, hogy a munkás haszna sokkal nagyobb lenne, ha a gépek mellőzésével az egész művet jegyedül készítné meg, azonban ez a lehetetlenséggel határos, a mennyiben a gépek által lehetővé lett csekélyebb előállítási költségű által támadt olcsósága a bizonyos készítménynek, ha fentartatik, a munkásnak megfelelő keresményt nem juttathat, vagy pedig, ha a munkás fáradságához mért keresményhez ragaszkodik, ez ismét a készítmény árát emelné s kellendőségét csökkentené.

Mindebből az következik, hogy a gépek használatának terjedésével szemben csak egy eszközünk van s ez: hogy a gépek terén észlelhető haladásokat figyelemmel kísérjük, azokat elcsajátítsuk s figyelmünket azon ipari működésekre irányozzuk, melyek a gyárpar és gépek által elfoglalt ipari foglalkozásokért pótlást nyújthatnak.

Valamely ország műiparának fejlődésére lényegesen befoly azon jogi rendezés, mely az iparosoktól az üzlet szempontjából állását az állam és társadalom irányában meghatározza s különösen az iránt intézkedik, mily föltételekhez van kötve az iparos nézve az önálló megletelepítés és üzletnyitás. Ez irányban három rendszert különböztethetünk meg: a *csehrendszert*, az *engedélyezési rendszert* s az *iparszabadság rendszert*.

A cseh rendszer első nyomait már a rómaiaknál feltaláljuk, kiknél a kézművel foglalkozó szabad polgárok collegiumokat alakítottak. Ezen területek s különösen az államra nézve hasznos

biró emberekből áll? birhat odiosus következmőyekkel, de a fennálló viszonyokon mit sem változtat — s habár úgy is ütne ki a bírálát — a mint egy jó honfi nem ohajtaná — eredményt mit sem idézne elő.

De hogy a kormányelnök egy oly elvet mondott ki, mely a képviselőház egybeállítását megelőzőleg mindig szemünk előtt kell hogy legyen — hogy el nem mellőzhető alap elvet állított fel, melyet egy józan gondolkodású alkotmányos honpolgárnak minden viszonyok között kell hogy respectáljon — annál inkább akkor — ha látja, hogy ónsúlylval nehezűlnék az elviselhetlen viszonyok hazánkra, melyekkel szemben az óvszerek, hasznos törvényeket, a megválasztandó képviselője van hivatva teremteni.

Nem választ már el oly sok idő a képviselőház újból alakításától, hogy hasztalan dolog lenne azon eszmével foglalkozni — s hogy már azzal mások is foglalkoznak, bizonyítja az is, mert már egyik másik választó kerület jellegeti jövődöbéli képviselőjét — s tán épen ez volt egyik indok, mely akaratlanul ezen eszmét előttem is felszínre hozta.

Europai háboru, vagy béke; államok feldarabolása, rendezése, saját hazánk védelme, önállóságunk fennállása, belügyeink az egyes honpolgárok vagyonai és testi biztonságának rendezése, védelme van létve minden egyes képviselő kezében.

Egy képviselő szavazata, egy interpelláció adott felelet tudomásul vétele ép oly fontos esemény, ép oly befolyással birhat, sőt többel mint több órán át tartott s nagyszerűen kidolgozott országgyűlési beszéddel védelmezni vagy megtámadni a törvényjavaslatot s százkara menő interpellációkat előtejeszteni.

A képviselő képzettsége feltétlenül megkívántatik az egyes szavazatok megadásához, ép úgy mint egy törvényjavaslat kidolgozásához.

Ámde vajjon jut-e eszünkbe nekünk az egyes jelöltek megválasztásánál hogy ezt szemügyre vegyük? Ugyan hát miért volna ez szükséges? majd ott lesznek a pártvezérek, ezek elintézik a dolgot, mi majd csak küldünk neki egyszerű gépet, megkérdezzük tőle, melyik pártvezért szándékozik követni? aztán ha tetszik nekünk a pártvezér, annak iránya, tovább nem kutatjuk a dolgot.

Egyik megye megválaszt alispánnak egy urat, ki meggyőzte megyéjét arról, hogy rettentő rossz közigazgatási hivatalnok egyébrek még kevesebbet ért, ejh mit? a legközelebbi választásnál felküldi képviselőnek, így legalább becsülettel megszabadul tőle s nem szegényíti meg azzal, hogy továbbra nem választotta meg alispánnak, no már ez majd meg tudja bírálni, vajjon csakugyan a haza érdekében a viszonyokhoz képest helyes-e megszavazni ezt vagy ama törvényt, tudásul venni ezt vagy ama feleletet.

iparágak üzői u. m. a kovások, ácsok építések kiváltásokat élveztek, névszerint a terhesebb hivataloktól, községi terhektől, gyámi kölességtől mentesek voltak.

A tulajdonképi czéhek a germánok szabadtületti szelleméből támadtak és szoros összefüggésben vannak a polgári osztály alakulásával s általában a városi élet fejlődésével. Sokáig is a kézművek üzése a városok természetes és kizáró jogának tartott.

A városokban uralkodó nemesi családok tulajdonságait az első okot az iparosok szoros egyesülésére, mely ennél fogva eredetileg inkább politikai és demokratiai jellegű volt s nemcsak az ugyanazon ipart üző polgárokból állott, hanem kiterjedt a város minden polgárára.

A nemesség minden ellenállása daczára ezen polgári egyesületek mind nagyobb politikai jelentőségre jutottak, annyira, hogy végre az állam is kényszerülve volt őket tényezőül elismerni, és saját alkotott rendszabályait megerősíteni.

A czéhek későbbi hadiszlálgatára is egyesülvén, a nemesség visszaélései ellen még a császárok által is ellensúlyul használtattak fel, minek folytán tekintélyük s politikai jelentőségük magas fokra emelkedett. A czéhek e jelentőségük tudatával bírtak is s a régi czéhszabályok több oly határozatot mutatnak fel, melyek a tagok közötti összetartás és becsület fenntartását és politikai jelentőségük egyetlen biztos támaszáként tűntettek fel. De másfelől a czéhek nem ritkán elbizakodottságukban minden határt túlléptek, annyira, hogy egy időben czéhmasterüknek „király” czímet adtak; ennek egy szerény maradványaként tekinthetjük a lövész-egyletnél (rágobben lövész czéhknél) ma is még itt ott szokásban levő lövészkirályságot. (Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Iparunk föllendülésének tényezőiről s akadályairól.

(Feltalvasta dr. Haller Károly az iparos egylet febr. 10-iki gyűlésében.)

(Folytatás.)

Kézműiparunk az azon foglalkozást nevezük, melynek üzéséhez különös szakképzettség kívántatik, melyet csak hosszabb tanulás után lehet elsajátítani.

A kézművesség magasban áll a háziiparnál, mert önálló és szakképzettségi alapon nyugvó foglalkozást képez; de alantabb a gyártásnál, a mennyiben munkaereje és tőkéje rendszerint sokkal csekélyebb, munkaszerei, termelési eljárása s a munka megosztása a vállalatban egyszerűbb, szakképzettségi kellekei kevesebbek, piaci összeköttetései korlátozottabbak.

A gyárpar a kézműől abban különbözik, hogy nagyobb tőkével, több munkással, gépekkel, magasabb technikai szakképzettséggel és a munka megosztás lehetősége kiterjedt érvényesítésével üzetik. Ennél nem a vállalkozó személyes munkája, hanem a tőke a főelem, melynek segélyével a termelést tömegszerűen, megrendelést nem várva, a nyilatkozott általános szükségletre mértén készletre és keresletre üzi.

Ha a műipar felsorolt három üzletformáját összehasonlítjuk, el kell ismernünk, hogy a gyárpar korunk legjelentékenyebb s a többi kulturai

A másik jelöltül felállt egy született képviselő, a kinek érdeme, mert jól tud kutsirozni, agarászni, a váltót is aláírja ha megmutatják hozzá írja nevét, egyébbel ugyan nem ért, no azért a magán rendezése tárgyában meghozandó törvényt, s plané a váltó-törvényt is megszavazza, figyelemmel kíséri a kormány eljárását, s ha a többséghez tartozik, támogatja szavazatával.

Ha eljött a baj — ha fenyeget a veszély —, ha a törvények hiányossága miatt szenvedünk — ha a többség kifolyását képező kormány eljárása nem kedvünk szerinti, — sirunk, segíélyt kiáltunk — zugolunk és szidjuk a kormányt, — de mikor meg kell választani azon képviselőt, a ki egyik tényleg tagja azon testületnek, a mely minden dolgokban saját énnéket helyettesíti — a mely testület az összesért és így éretünk is cselekszik — gondolkodik — akkor! no akkor majd csak megválasztjuk képviselőnek azt, a ki fedezi legalább is a választási költségeket;

a kit elmozdítunk, hogy elmozdítsuk. Nem nézzük mi azt, vajlon rég! rég! mert akkor már elfelejtettük, mit mondott Tisza Kálmán a képzetségről? nem bíráljuk, vajlon van-e az illetőnek akarata, kellő theoriai és gyakorlati ismerete ahoz, hogy megbírássa a tárgyalandó kérdéseket? s így méltán reánk találhat, hogy mi magunk juttatjuk az országot oda, hogy politikai élete bevégződjék. Méltán nézzük a jelenlegihez hasonló feszült viszonyok között körül, hol van ki érdekeinket képviseli? hol ki hajajainak kifejezést ad, ki tudja, hol fáj nekünk? s ki orvoslást, védelmet keres bajaink ellen?

P . . . y.

A HÁBORU.

Egyelőre minden függőben van. Előszörben a congressus áll, mely március első napjaira van kitéve. Az alatt Oroszország siettel a végleges béke alkudozást, mely Drinápolyban már megkezdődött; de amely iránt semmiesetre sem élhet többé Oroszország abban az illúsióban, hogy fát accompliarek teremthessen, melyeket Európának majd csak jóváhagyni lehet. A helyzetnek illúsiómentes felfogása valószínűleg jelentékeny befolyással lesz a végleges békeponozatok formulázására. Oroszország mindenestre tisztában lehet már a londoni és bécsi ujjmutatásokból ama korlátok iránt, melyek közt feltételeivel megmaradnia kell, ha monarchiának és Anglia egyesült erejével megmérkőzni nem akar; előbb a zöld asztalnál, de igen könnyen a zöld mezőn is.

Egyetértés Bécs és London között.

Londoni, hivatalos körökből származó hírek szerint — mint a „N. fr. Presse”-nek jelentik — már az utóbbi napokban London és Bécs közt folyt eszmecsere alatt teljes megegyezés jött létre a két cabinet közt, egy bizonyos események beálltával követendő közös eljárásra nézve. Ebből magyarázható most Derby újabb nyilatkozása s az, hogy Oroszország habozik a Gorcsakoff jegyzékében bejelentett megszállással, miről azonban Oroszország nem mondott le végkép. A minisztériumot hírtelen összehívták, mert Törökország, nyilván orosz pressió alatt, azt kívánta, hogy Anglia vonja vissza a flottát a Márványtengerből. Mussurus pasa közölte ezt Derbyval.

Nikoláj nagyherceg napiparancsa.

Nikoláj nagyherceg, az orosz seregek parancsnoka, európai Törökországban e hó 5-ről a következő napiparancsot bocsátotta ki: Vitéz vezérei és harcosai a reám bizott hadseregnek! Mikor átkeltek a Balkáon, fáradságotok dacára, új erőfeszítéseket kívántam tőletek, és ti nem gyalogoltok, hanem repültetek; egy hónapnál rövidebb idő alatt majdnem egész Törökországban kiterjeszkedtek és egészen Konstantinápoly faláig nyomultok előre. Utközben futólag az egész török hadsereget szétszórátok: egész tüzérséget elragadtátok, és futásban elfoglaltok Drinápolyt, az ellenség második székvárosát és megjelentek a fekete, a márvány és az azei tenger partjain. Az ellenség nem állott helyt, és meghajította seregszétlen fejét; beleegyezett minden követelésbe és én megállapodást parancsoltam nektek. A fényes, hallatlan sikerek nemcsak férfiaságotok és példátlan vitézségetek, hanem kivált fáradalmak és nélkülözések elviselésére való határtalan készségeitek által érettek el. Nem tartott vissza az átgázolhatlan sár, a vihar, a gázlók meglábalása egészen mellé a vízben, a fagy vagy a hideg. Nem találók szavakat, hogy illő köszönetet mondjak nektek, ti vitézek, a legöregebb előjárótól kezdve az utolsó ezekeresig. Mindnyájan teljesítettétek kötelességeket, mindnyájan túrtétek egyedül a vitéz előtt lehetségest. Pihenjete most, és készüljete, hogy dícsőséggel térjete haza; de ha az ellenség oly szándékot táplál, hogy nem írja alá a követelt békét — akkor legyetek készen arra, hogy ismét a harcra rohanjátok, hogy egészen bevégzete.

Pihenésünk alatt mutassátok meg, hogy az orosz hősök, kiknek párját kell keresni a küzdelemben, egyszersmind a rend példányképei és erős védői a békés lakosságnak, bármely nemzetiséghez vagy valláshoz tartozzanak is, vagyona és becsülete megőltalmazásában; mutassuk meg, hogy még csak egyes esetek sem fordulnak elő, mely az orosz fegyvereknek izádsággal, vérrel szerzett újabb dícsőségére a legkisebb foltot vehetnék. *Nikoláj.*

A bolgár kérdés.

Berlinből jelentik a „N. W. Tagblatt”-nak: A három császár közt fennálló régebbi megegyezések alapján, a berlini cabinet megkísértette a Bécs és Pétervár közt uralkodó feszültséget csillapítani s a kölcsönös viszonyokat rendes kerékvágásba hozni. A congressus létrejövetelére egyelőre a német cabinet fáradozásának eredményét; tény azonban, hogy Gorcsakoff még mindig ragaszkodik a bolgár kérdésben az ismeretes orosz álláspontozhoz; ezen kérdés elintézése tehát, minthogy Ausztria-Magyarország sem változtatta meg nézetét, nagy nehézségekbe fog ütközni.

Táviratok.

Bécs, febr. 17. A congressus március első napjaiban ül össze. A delegatiónk hír szerint még a conferentia kezdete előtt fognak ülésezn.

London, febr. 17. Az Observer jelenti: Oroszország javaslatát, hogy az Egyesült-Államok is részt vegyenek a conferentiában, visszautasította Anglia. Oroszország kijelentette, hogy egyelőre nem fogja megszállani Konstantinápolyt.

Pétervár, febr. 17. Az „Agence Russe” jelenti: A főhadiszállásra küldött parancsok értelmében a szultán kívánságára, az oroszok nem szállják meg Gallipolit. Az angol hajók Konstantinápolytól távolabb eső helyen fognak horgonyt vetni.

London, febr. 17. Raleigh pánczélos hajó Tenedosz mellett megfeneklett, de minden baj nélkül szabadult le a zátonyról.

Uj hármas szövetség.

Az augsburgi „Allg. Ztg.”, mely kezdettől fogva orszellenes álláspontot foglalt el, egy kitűnő cikkben kifejtve, hogy az orosz követelések merőben elfogadhatatlanok Európa által s hogy azok végkövetkezményökben, mert Oroszország mindenhatóságát alapítják meg Európában, fenyegetik a német birodalom fennállását, következéket mondja: „Ha Oroszország túlhatalmassá lesz a Balkán félszigeten, az által a Habsburgok monarchiája alá van ásva. Németországra nézve pedig első rangú életkérdés: Ausztria-Magyarország fennállása és fennállásának biztosítása.

Ausztria-Magyarország nem elég erős arra, hogy egymaga verje ki az oroszokat a Balkán félszigetről, a hol kitűnően előnyös positiókat foglalnak el. Anglia minden esetre szövetséges Ausztria-Magyarországnak az orszellenes actióban, de Anglia csak attól őrül el Oroszországgal, hogy nem engedi az orosz hatalom kezébe kerülni a tengerszorosokat, meg a török flottát. Kell szövetségesül egy harmadik is: s ez könnyen felfogható okokból nem lehet más, mint Németország. Tehát német-angol-osztrák-magyar szövetség. E a hármas szövetség igazán béke-szövetség lesz, nem úgy mint a „három császár-szövetség”, melynek aegise alatt megindulhatott a rettenetes keleti háború.

A mi azt illeti, hogy ezáltal Oroszország Franciaország karjaiba veti magát s a német birodalom az orosz-francia szövetség veszélyeinek lesz kitéve: csak politikai álmadozók hihetik, hogy Oroszország mindig hálás lesz Németországnak. Ez a „hála” legfőkébb is és különösen az oroszoknál, csak a mostani császár és kormányánál fog élni s azokkal együtt kibál. Politikában nincs hála, legkevésbé az orosz politikában. És hasonlíthatatlanul jobb, ha Németország még most igyekszik az orosz hatalom szűrnységét elősegíteni. A nevezett lap meleg felhívást intéz Németországnak sora intézőihez, hogy ilyen politikára szánják el és pedig gyorsan magukat, mert Ausztria-Magyarország bukását nem szabad megengedni. A legközelebbi napok dönteni fognak Németországnak késő jövője és fennmaradása fölött. Azonkívül ezen új hármas szövetség képes lesz megmenteni Európát most egy nagy háborútól, mert a három birodalomnak egyetlen hatalomszava elegendő lesz arra, hogy Oroszország visszahúzódjék engedelmesen a maga színczai mögé.

Ha Berlinben is viszhangra találának e nézetek, nem volna cemmik okunk aggódni a jövő eseményei fölött. És örömmel jegyezzük föl, hogy némely symptomák bizonyos fordulatot jeleznek Berlinben.

Bukuresti levél.

(Saját levelezőnkől.)

Bukurest, 1878. febr. 13.

A sors úgy hozta magával, hogy bizonytalan ideig Romániában és éppen ennek fővárosában Bukurestben telepedjem le. Sokat lehetne a városból írni, sokat, főleg jelenben, midőn a kitört s még be nem végzett háború által ezen országunk oly nevezetes és sok tekintetben jelentékeny szerep jutott.

Avagy nem Oláhország tette könnyűvé a muszka hadsereg átkelését Bulgáriába? nem Oláhország volt-e az, mely vasútját, távirátját s más a háborút könnyítő eszköz és anyagot s végre katonáját, hadseregét is felajánlotta a minden oroszok hatalmas csárjának, a keresztények felszabadító urának? s a véghezvitt hadi esemé-

nyek megmutatták, hogy a szolgálat nem volt tekinteten kívül hagyandó az oroszokra nézve.

S most a fegyverszünet megadása s a kilátásba helyezett és általánosan elfogadott conferentia, melynek feladata volna a különböző államok érdekei fenntartásával köntendő béke pontozatok megállapítása, ezen phasisaiban a harcai eseményeknek felmerült Oláhországra nézve tett szolgálatait a jutalmazás. Jutalom? de minő! Függelensége és területének változása. Éppen ezen utóbbi pont az, mely elkeserít minden román hazafit, mely mutatja hatalmas szövetségcsükknek irántok tanusított jóindulatát, barátságát, mely szíves megköszönése a császár személye és népe iránt való rokonszenvnek!

Midőn a muszka Bulgáriába akart törni, a semleges Romániával kötött a null év april havában egyességet, melynek egyik pontja azt mondja, hogy Románia területe sértetlenül fog hagyatni. A szövetség mégis most követeli tőlük Besarabiát, adván helyette kárpótlásul Dobrudzát. Köszönik, de nem kérnek belőle.

Országgyűlés, hírlapok egyaránt hatalmas hangon emelik és emelték fel különböző formában tiltakozó szavukat s bármilyen uton, ha mindjárt fegyverrel is, de területi épségüktől el nem állanak, el nem állhatnak.

S hivatkoznak is e végett a fennebb említett egyességre, melyre az a felelet, hogy ez megszünt létezi akkor, midőn kilépve semleges állásukból hadseregükkel átkeltek a Dunán.

Igen! de Besarabiát 1856-ban kapták az oláhok a párisi szerződést aláírt garancia hatalmak közös akaratából; minthogy tehát nem a muszka ajándékozta nekünk — mondják — nincs is jogában azt elvenni tőlünk, annyival is inkább, mert ezt a többi hatalmak nem engedhetik. Meg is történt a tiltakozás az illető hatalmaknál s ha a muszka nagylelkűség! nem veszi tekintetbe tiltakozásukat akkor várják és reménylik ezt a hatalmaktól, azon tekintetből főleg, mert a csere csak kárunkra, hátrányunkra, de nem előnyükre volna.

Igy áll jelenben e dolog, melylyel oly hosszú idő óta foglalkozik a román sajtó, s mely mint a hangokból kihivethő: nagyban készíti elő a Bratianu vörös kormány bukását.

Meghozza-e a conferentia a béke áldását: eldönteni nem tudom; de azt látom, hogy közelebből is jöttek és még várnak új katonákat Oroszországból, ez s más kisebb körülmények valami olyast sejtetnek, hogy aligha egyhamar vége lesz az előző háborúnak.

Pedig ha a viszonyokat tekintjük, csak Oláhországban, ha nézzük a nagy drágaságot, a mivelletlenül maradt földeket; a gázsoló anyákat és családokat; a marhavész által marhájuktól megfosztott ceranokat (falusiakat): nem kívánhatunk egyebet és jobbat a békénél.

Voltak és vannak egyesek, kiknek — mint minden ilyen nemű eseményeknél szokott — hasznukra volt a háború; az árendások, gazdatisztek, földesurak, kivált kik a harc vonalban laktak; iparosok, egyes vállalkozók, munkások, fűszerkeszedők, háztulajdonosok, vendéglésők aligha panaszkodhatnak; de nem csekély azok száma is, kik így szólnak: bár már béke lenne!

Pár nappal ezelőtt újból érkezett a fővárosba egy csomó török fogly: hihetőleg, kik betegség és gyengeség miatt az első szállításkor egyes helységekkben elmaradtak. Csak azokat kell megneézni s a szánalom érzete ül minden nemesen gondolkodó ember arcára; rongyosok, elhagyottak a szó teljes értelmében; volt-e egyenruha rajtuk, s az milyen volt? a jelenlegi ruházatból kivenni ugyan nem lehet.

Egyiken közülük, másikon kopott, összelyukadozott szűr forma; egyiknek lábán csizma, de rongyos, másikon bocskor, vagy néhány rongy darab.

A régebben jöttek némileg jobban néznek már ki, az étel és ruházatban való nélkülözés és szenvedés nem látszik annyira rajtuk.

A tisztelen világról sem észlelhető a szomorú állapot, ruházatjuk ha kissé kopott is, de még mind elég tisztességes, sőt némelyeken csaknem új ruha van.

Mint mondják nagyon keveset kapnak napoként. Nő de legalább élnék s táplálják a remény, hogy még visszaatérnek övükhez, nem mint azok, kik ide voltak indítva, hanem az uton százanekint hullottak el s sok ideig heverték mint a barmok eltemetetlenül, betakaratlanul.

Az intriga és önző érdek politika ily sorsra juttatta őket a bátrakat, kiknek vitézségéről még ellenségeik is elismerőleg beszélnek.

Kezdetben egyes tudatlanok és utca gyermekek részéről némi insultatiónak voltak kitéve ugyan, de azért csendben és háborítatlanul jártak keltek annyival inkább most. Bezzeg volt a csiki és háromszéki szolgálóknak mit hallani a piaci árusoktól, midőn a török foglyok megjöttek. „Itt vannak rokonoitok, most már lesz kikhez menjetek férjhez.” A szolgálók haligatát s több volt olyan, ki naponta 10 centet tett magához s megajándékozta vele a szegény fogly törökt, a kinek oly jól esett s úgy köszönte, mikor mondta a szolgáló: „magyar.”

Kárpát.

BELFÖLD.

(Kis-Küküllőmegye székhelye.)

Erzsébetváros, 1878. febr. 16.

E hó első keddjén érdekes vita folyt a városi képviselő bizottság ülésén, a tárgy nem volt más, mint Kis-Küküllőmegye székhelyének ügye. A vitát teljes higgadtság jellemezte. A szónokok nem az előadás változatos lejtelmek által igyekeztek a kedélyre hatni, hanem a mindenfél felmerült ellenvetések hatalmas, szétzúzó czáfolata által. Képet állítottak fel, melyből a megyei székhely viszontagságos multja tükröződék vissza. Engedje a t. szerkesztő ur, hogy a gyűlés tárgyaának fénypontjait egybegyűjtve a részrehajlatlan olvasó közönségnek bemutassam.

Az 1876 évi 33 t. czikk első fejezete 9-ik pontja Kisküküllőmegye székhelyül Erzsébetvárosát jelölte ki, a törvény minden többi pontja végrehajta van, csak Erzsébetváros tartatott eddig és tartatik még mai napig is függőben, jóllehet az idézett 1876 évi 33-ik törvény, az illetékes törvényhozás által sem megváltoztatva, sem fel-függesztve ninosen.

Azon eset adta elő ugyan magát 1876 szeptember hónapban, hogy Kisküküllőmegye közgyűlése a nagyménai belügyér urat felkérte a megye székhelyének Dicső-Szent-Mártonba visszatétele tárgyában egy új törvényjavaslat beterjesztésére, s ugyanekkor külön feliratban arra is kérte, hogy addig is engedtesse meg a megyei igazgatásnak Dicső-Szent-Mártonba folytathatása annyival inkább, mert Erzsébetvárosában használható kész helyiség nem létezik.

Belügyminister ur ő nagyméltósága az 1876 évi 33-ik t. czikk megváltoztatására törvényjavaslatot nem terjesztett az országgyűlés elé, csak Kisküküllőmegye egyik képviselője adott be e tárgyban indítványt; de ezen indítvány maig sincs tárgyalva, tehát a megyei székhely törvény szerint csak Erzsébetvárosban lehet, a hivataloskodásnak más helyen való gyakorlása pozitív törvénybe ütközik.

Azonban egy leirat megengedte, hogy míg a helyiség Erzsébetvárosban elkészül, ideiglenesen maradhasson a megye székhelye D.-Szent-Mártonban, s ugyanekkor főispán őméltóságához rendeltet küldött, hogy Erzsébetváros közönségének a megyei helyiség mielőbbi elkészítését sürgesse.

Ezen biztató intézkedés következtében a városi közönség, nem kimélve költséget, a helyiséget tökéletesen helyreállította s formászerűleg főispán ur őméltóságának számba is adta; tehát a közönség elvállalt kötelezettségének eleget tett.

A városi közönség a megye székhelyének Erzsébetvárosba helyezését oly áldozatot tett, hogy nemcsak nagy laktanyáját a megye illetőleg az állam számára örök időkre átengedte, hanem azt a megyei hivatal használhatása tekintetéből tetemes költséggel kijavította, minek következménye lett az is, hogy a laktanyából kiköltöztetett katonaság számára több mint 30,000 frt költséggel új laktanyát kellett építenie, így szolgálván meg Erzsébetváros is a törvényhozás bölcs belátását.

Kisküküllőmegyének az erzsébetvárosi kerületben megválasztott bizottmányi tagjai folyamodást terjesztettek a belügyministeriumhoz, de ez f. évi 361 sz. alatt azon válaszként küldetett vissza, hogy D.-Sz.-Márton ideiglenesen a ministerium által hagyatott meg székhelyül, s hogy a benyújtott indítvány elhatározása előtt azon okból nem rendelhető el az Erzsébetvárosba való átköltözés, nehogy esetleg az indítvány elfogadtatván a visszaköltözködés terhe az államra neheztöljön.

Ezen indokok csak látszólagosak, mert csak addig engedtetett meg a megyének D.-Sz.-Mártonban maradása, míg Erzsébetváros a megye számára czél szerűen berendezett helyiséget elkészíti s azt illetékes megbíráls után a főispán elfogadja. Ez megtörtént. A mi a második indokot illeti, arra megjegyzésünk az, hogy egy indítvány a már szentesített törvény végrehajtását nem gátolhatja. Különben a visszaköltözködés nehézségén is segített a városi közönség, mert kimondotta, hogy azon esetben, ha a megye székhelye D.-Sz.-Mártonba tételnek át, a leváltat Erzsébetvárosából saját költségén fogja kiköltöztetni.

A vitának vége az lett, hogy ily indokolással ellátott felterjesztés fog tétetni a belügyminister ő nagyméltóságához, azon kérréssel, hogy e jogos kívánatot támogatni sziveskedjék.

Aristides.

(A Kún-tanoda tanítói kara által rendezett táncszámválasztás.)

Szászváros, 1878. febr. 17.

Tisztelt szerkesztő ur! Rövid tudósításon egy igen díszes és kitűnően sikerült táncszámválasztásról fog szólni, melyet a szászvárosi Kún-tanoda tanítói testülete tartott f. hó 16-án az ugynevezett „szegény tanulói alap” javára.

Ez iskola tanítói kara 1875-ben elkerülhetlen szükségét látva egy olyan alapnak, melyből a Kún-tanodában járó jó erkölcsű és szegény magyar tanulóknak legnélkülözhetlenebb kiadásait fedezni lehessen, elhatározta, hogy a régi ifjúsági bál helyett, minden évben e czélra fog saját firmája alatt és rizikójára táncmulatságot tartani. Tagadhatlan, hogy az eddigiek is mind igen szépen sikerültek úgy anyagi, mint szellemi tekintetben; de talán

nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a tegnapi főleg erkölcsi szempontból, fölülmúlta a megelőzőt, hasonló czélra rendezett táncszámválasztást.

És ezért az érdem első sorban a nemeskeblű bálányát, gr. Kún István né ő nagyságát illeti, a ki nemcsak tetemes felülfizetés által mozdította elő a jótékony czélt, hanem még gyönyörű közönséget is toborzott főleg Déváról és megyénk egyéb helységeiből.

Főlétséges is talán megjegyezni, hogy izléses és elegáns öltözetekben nem volt hiány, habár inkább szeretnők, hogy valahára egyszerű bálról szólhatna tudósításunk.

Ki tudná kiválasztani a sok szép közül a legszebbet? E nehéz feladat megoldása helyett álljon itt a következő névsor: gr. Kún István, dr. Lészay Lászlóné, dr. Müllerné, Gyárfás Zsigmondné, Kissné, Jahn Józsefné, dr. Amlacher Gusztávné, b. Tannenbergné, Sándor Jánosné, Fabini Edéné, sat. továbbá Sándor Erzsé, a Zudor nővérek, Bronzinger Hedvig, Puj Tini, Schiller Ilka, Konecz Ilka, sat. sat. mely jegyzéket azon 92 párból, a mennyi t. i. az első francia-négylest táncolata, szerfölött hosszúra tudnám nyújtani, ha ugyan a helylyel nem kellene gazdálkodnunk.

A jó kedv és kedélyesség percig sem lett megzavarva, sőt a nagyszámú ifjuság — köztük többen dévairak — katonatisztek és a soha meg nem vénülő kor fölcent bajnokai fáradhatlan kitartással buzgolódtak, hogy a kedélyes mulatságnak csak a reggel vessen véget és a jelen voltak a lehető legkellemesebb emlékek távozának haza.

Meg vagyok győződve, hogy czéljukat el is érték!

Jogi rovat.

Kivonat a „Hivatalos Értesítő”-ből.

— Id. Gajzágó Antalnak Mid Danilla és társai elleni ügyében, ez utóbbiaknak 615 frt. 50 kr. becsült földi ingatlanai márcz. 14-én becsáron alól is eladatnak.

— Bálint Mártonnak Kilyen Sámuel elleni ügyében ez utóbbinak 2252 frt. becsült magyarvalkói ingatlanai márcz. 15-én eladatnak.

— Karika Pálnak Szilvester János elleni ügyében, ez utóbbinak 6459 frt. becsült oláh-vásárhelyi ingatlanai márcz. 14-én eladatnak.

— Adler Szeverinának Hurluj Jákób és Kimpán Anna elleni ügyében, ez utóbbiaknak 1410 frt. becsült noszolyi ingatlanai márcz. 14-én becsáron alól is eladatnak.

— A dévai kir. törvényszéknek egy aljegyzői állomás betöltendő.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. február 19.

— A sajtóbirósági esküdtek névsora a f. 1878. évre a következőleg állítottatt össze a képesítettek soraiból: I. osztály (az év I. negyedére): Nagy Mór városi árvászéki ülnök, Szász Gyula birtokos, Hilbert József iparos, Réthy Mór egyetemi tanár, Bokros Ádám kereskedő, dr. Groisz Gusztáv egyetemi tanár, Bodor Antal ügyvéd, Trandafir Miklós házibirtokos, Wachsmann Frigyes ügyvéd, Balogh György ügyvéd, Hory Béla megyei árvászéki ülnök, Tóth József pénztárhozó hivatalnok, Nessenfeld Viktor hivatalnok, Farnos Elek kataszteri hivatalnok, Kis Sándor polg. iskolai tanító, Wagner Frigyes kereskedő, (meghalt), Wernlein Ernő kir. táviratigazgató, dr. Szócs Emil orvos, Sárdi József tanító, Dobál Antal ügyvéd, Dávid Antal háztulajdonos, Nagy Mihály ügyvéd, dr. Fischer Lajos ügyvéd, Sigmond Dezső vagyiparos, Bonis István megyei főjegyző, Vécsei (Lefkovich) Samu kereskedő, Horváth Gyula építész, Girsik János kir. jószágigazgatói ülnök, Szabó Károly e. tanár, Széki Miklós gyógyszerész, Bokros Elek ügyvéd Sigmond Ákos vállalkozó, Tompa Károly ügyvéd, Hajos Béla tanár, Stein Gábor kereskedő és dr. Ossikovsky József e. tanár. II. osztály (az év II. negyedére): gr. Teleki Gusztáv nagybirtokos, Vizi Endre mérnök, Hegedűs István tanár, Magyar Géza megyei írnok, Lőrinczi József iparos, Kóvári László háztulajdonos, Somlyai László kereskedő, dr. Hincz György gyógyszerész, dr. Mina János e. tanár, Czink János iparos, dr. Nagy József, megyei főorvos, Gyarmathy Miklós alispán, Böry Tivadar pinze egyleti titkár, dr. Geber Ede e. tanár, Szacsai Dénes ügyvéd, Tauffer János kávéháztulajdonos, Vikol Lajos háztulajdonos, Láposi Márton egyetemi gondnok, Korbuly Bogdán bankár és nagybirtokos, K. Papp Miklós lap-szerkesztő, dr. Finály H. e. tanár, dr. Koch A. e. tanár, Biró Mihály mérszáros, Ince K. mérnök, Zeyk Dániel nagybirtokos, dr. Abt A. e. tanár, Biasini Sándor kereskedő Frits A. ügyvéd, Szász Béla e. tanár, Papp Mózes tanár, Deáki A. ügyvéd, Babos Sándor órász, Biasini Domokos vagyiparos, Csiki Imre kereskedő, Gyulay László tanácsai tisztviselő. III. osztály (a III. évnegyed-re): Gergely János kereskemester, Reil Dániel szabómester, Schreiber R. pünzügyigazg. titkár, Gamtauf Vilmos tanár, Szathmári E. ékszerész, Hutflesz Károly kereskedő, dr. Szilágyi E. e. tanár, Paal F. képezdei igazg. dr. Farkas Lajos e. tanár, Szentgyörgyi L. tanító, dr. Bartha J. orvos, Weres F. fényképész, Benel F. ügyvéd, Bogdán I. kereskedő, Haller R. ügyvéd, dr. Török István tanár, Dörgő A. kir. közjegyző, Szamosy I. e. tanár, dr. Hőgyes E. e. tanár, Kolozsár S. ügyvéd, Deák P. ügyvéd, Balla L. cipész.

mester, gr. Eszterházy K. főispán, Hantz P. kassai hivataltól, Buder P. ügyvéd, D. Deák József kereskedő, Borokhárdt A. nyomdavezető, Demjén Imre kereskedő, Czirják A. tanító, Szűcs G. pénzügyi hivataltól, Szász L. tanító, Kőváry M. ügyvéd, Böhm G. hivataltól, itj. Filker E. hivataltól, Benedek József tanító, Parádi K. tanár. **IV. osztály** (a IV. évfolyagra) dr. Gálfi E. orvos, Felméri L. e. tanár, Czirják S. iparos, Nagy B. kir. pénzügyi elnök, Rucska Tivadar hivataltól, Jugosi István városi főjegyző, dr. Jenei V. e. tanár, Végh B. biztosítási hivataltól, Losonczy János városi árvászkészítő, Domokos A. megyei pénztárnok, dr. Kolozsvári S. e. tanár, Krasznai M. szinész, Ferenczi M. ügyvéd, dr. Plósz S. tanár, Schilling R. kir. közjegyző, Propper F. rajztanító, dr. Csiki V. e. tanár, dr. Csávási Gy. ügyvéd, dr. Entz G. e. tanár, Kozma József képezési igazg., Molnár S. ügyvéd, Völcs L. mérnök, Köszegvári Gy. telek-nyvi hivataltól, Kőmősi Márton földmives, Várad K. tanár, Nagy L. tanár, itj. Tauffer J. kereskedő, Plihal F. vendéglős, Bak Lajos asztalosmester, Vincze József asztalosmester, Miller S. városi számtiszt, Békessy K. lapserkező, Philippi Gy. iparos, Beesli H. kereskedő, Tóth József bizt. intézeti hivataltól.

— **Egy egyszerű**, de szorgalmas, munkás életénél fogva valóban példányszerű derék polgár hunyt el tegnapi városunkban: Kovács Márton, külközpontjai egyszerű földmives gazda, ki ernyedetlen munkássága s becsületessége segélyével osztálytársai között ritkaság: mintegy 50—60 ezer forint meglehetősen gyűjtött. Az elhunyt mintaképe volt annak, hogy a legszerényebb társadalmi állásban is milyen közelismerést vehet ki bárki is a körben, melybe sorsa hárta, a nélkül, hogy olyan téren akarna bíz szereplésére törekedni, — mint oly sokan a hasonló alsóbb osztályiak közül társadalmunkban, — hol képzettségüknél és hivatalánál fogva nem lett volna jogosulva helyet foglalni. A derék polgár tetemes vagyonának egy részét jótékony célokra hagyományozta, még pedig 2000 forintot a „Mária Valéria” árvaleányház, 1000 forintot a kolozsvári belvárosi ev. ref. belső templom, 1000 forintot a külső templom, 1000 forintot az ev. ref. papi árvák és övégyek, 1000 forintot pedig a kolozsvári ev. ref. kollegium pénztára részére. Nyugodjék csöndesen a derék polgár!

— **A „kolozsvári zene-conservatórium”** —nak vasárnap f. hó 17-én tartott választmányi gyűlése a megjelent tagok élénk érdeklődésével folyt le. A szónyegon levő tárgyak közül legnevezetesebbek a közéleti jövő hó 10- esetleg 17-én tartandó kamarai hangverseny műsorátának megvitatása, a pártol tagokhoz intézendő felhívás megállapítása, s végül az egyes előforduló alkalmakhoz igénybe veendő templomi zenedarabok ezután művelése iránti határozat hozatala voltak. A hangverseny programtervezetét tekintve, ez oly művelészetet nyújt darabokból van gondos változatossággal összeállítva, hogy a ismert biztosan reméljen engedik; lesz vonzó négyes, zongora- és ének piécek kar stb. A pártol tagság iránti felhívások már a legközelebbi szétküldettni fognak; e felhívás a választmány ama határozata is tartalmazandja, mely szerint az ezután rendező hangversenyek kizárólag csakis egyetemi tagok számára lesznek fenntartva. Végül az egyházi Zene művelésére nézve a zeneigazgató megbízottát kiválóbb misék gondos betanításáról, hogy így előfordulandó egyes alkalmakkor a működő testület kevés próták utánis késs egészen állhasson el.

— **Esküvő.** Szász Béla kolozsvári kir. törvényszéki bíró ma d. e. 11 órakor tartotta esküvőjét a szép és kedves Brencsán Gabriellával. Násznagy Macskási Péter, násznagyú gr. Bély Ferenczné, noszolyaleányok: Végh Gabriella és Brencsán Sarolta k. a. ok voltak. Az egyházi szertartást dr. Eltes Károly kanonok, a véglegny tanultatára végezte, Végh Bertalanak, mint a menyaszonny szülői helyettesének lakásán.

— **Idősebb Elekes Károly** temetése. Gyulafehérvári levelezőnk a következőket írja: A harangok három napi mélabus kongása s az evang. ref. templomáról, mint szintén más nyilvános épületekről lengedező gyászszobogók hirteték, hogy Gyulafehérvár sz. kir. városát súlyos csapás érte, hogy egy tekintélyes, derék férfi hunyt meg. E férfi, senki más, mint városunk díszes és ékessége id. Elekes Károly ev. ref. lelkipásztor, az erdélyi sz. ev. ref. egyházkerület érdemdus general notarius, kit a körlehetetlen halál 41 évi sikeres működése után, kiragadta az élők sorából és a kinek hült tetemei e hó 17-én örök nyugalomra elhelyezendők valának. E szörnyű csapás által városunk a boldogultban egyik legbuzgóbb tagját, a társadalom egy művelt, finom és szerénymodú férfiut, a ref. egyház egy tekintetes parancsoló bájnokot, erős oszlophoz, az emberiség jöltvevőjét, a háza pedig leghűbb fiait egyikét vesztette el és siratja benne. Hogy minő népszerűségnek örvendett s mily tiszteltben állott volt a boldogult, mindennél fényesebben bizonyítja temetése. 1 órakor már minden rangú és rendű gyásznép gyülekezni kezdett a gyászhelyre, résztveendő e veterán lelkipásztor végső tisztesség tételén. Ott láték egyéb notableitások között Alsó-fehérmegye főispánját Zeyk Károly urat; a törvényszék képviselőit elnökével, a városi tisztikart polgármesterével, a honvéd és közbiztonság törvényszékjeit, az izr. és más hitfelekezetbeli előjáró-

ságokat, a tantestületeket, valamint a különféle cézheket is zászlókkal összerangelve. Hogy az ev. ref. egyház hivatalai és a gyásznapra számosan megjelentek, fölösleges említenem. Pontban 3 órakor, midőn már több ezerre menő közönség egybe volt gyűlve, a család tagjai még egy búslós búcsút vőnek a nagy halottól, mely megható jelenet után az egyházi gász szertartás kezdetét vette, mire a koporsó a templomba vitetett, hol a nagy-enyedi tanuló ifjúság dalárdája énekelte egy négyes dalt. Annak megtörténte után Szász Domokos Kolozsvárról, a svada e nagy mestere, az elárvult és fekete posztóval bevont szószekekre lépett és tolmácsolta egy fenkőt és hatásteljes búcsuban a nagy vesztéséget, melyet e magas szellemű férfiú kimultával városunk, az ev. ref. egyház, és édes hazánk szenvedett. E veidő és hatásteljes gyászbeszéd a jelen volt gyászyűlekeztet mély benyomást gyakorolt, és legyen meggyőződve az igen tisztelt szónok ur, hogy e gyűlekezet szívében oly emléket emelt magának, mely nem oly hamar enyészik el. 1/2 óra a gyászmenet véget érni nem akaró hosszúságban megindult, a koporsó a négyfogatú dísz gyászkocsira tétetett és több ezerre menő résztvevő nép által a temetőbe kísértetett, hol Gáza János szép és velős beszédben búcsúzott el a városi tisztikar nevében a boldogultól, mire a koporsó a sötét sírba eresztetett, a sokaság pedig bánattal szívvel és hallható zokogások közl eltávozt onnét, kívánván: Űdv és béke lengjen a boldogult hamvai fölött.

— **Az akadémia történelmi bizottsága** és a történelmi társulat megbízásából derék historikusunk: Szilágyi Sándor ismét két becses mű összeállításával kedveskedett a magyar történelmi irodalom kedvelőinek; egyik a „Századok”, a történelmi társulat nagybecsű közlönyének idei II-füzete; tartalma: Mártinovic és társainak összeállítás (Fraknótiól); Millenarium vagyis a magyar államiságnak ezeréves fordulójára (Botka Tivadartól); Tököl Sebestyén megszerzi Késmárkot (Károlyi Árpádtól); Rumun történelméről (Hunfalvytól); végre tárcza. A másik „Az erdélyi országgyűlési emlékek.” III. Kötet. (1576—1596).

— **Öngyilkossági kísérlet.** N-Szebenben e hó 16-án egy ügyvédi írnok tollkéséssel akarta életét kioltani. A sebek, melyeket balmellén okozott, teljesen veszély nélküliek.

— **A „Kemény Zsigmond társaság”** b. Apór Károly elnökelete alatt febr. 17-én gyűlést tartott, mely alkalommal az új alapító is bejelentkezett. Az „Erd. Híradó” úgy hallja, hogy a társaság ez ideig körülbelül 2500 forintnyi pénzalappal bír.

— **Szolnok-Dobokamegye** közigazgatási bizottsága Székvaros tanácsa ellen az árvaügyek kezelése körül tanúsított hanyagság miatt; az árpástól, szamosújvár-németi, kudui, bátoni, kisnyiresi, drágavilmai és a völcsei körjegyzők ellen az árvaszék által bekívánt jelenlétséket be nem küldéséért: a fegyelmi vizsgálat megindított s az alispán utasított, hogy az árvaszék összeírását a nevezett jegyzők költségére kiküldendő egyének által teljesíttesse. Megtörtént a „Sz. D.” szerint a járási közgyámi állomásokra és minek folytán a m. láposi járásba: Brassai Miklós és Botha János; a bethleni járásba: Gál István; a n.-londoni járásba: Kásony Sándor és Rácz Albert, a csáki-görbői járásba: Topán Miklós, Vas Imre és Patáki Dániel; a kékesi járásba: Pollák Mór és Eperjes József; a szamosújvári járásba: Lup Tivadar, Marosán János és Lászlóffy Gábor; a dézsi járásba: Bunura János, Márkovics István és Florián Demeter kandidáltak. Elrendeltetett egyúttal, hogy a választások a szolgabírák elnökelete alatt a járási községek képviselőtestületeinek küldöttjei által még e hó folytán és akként ejtessenek meg, hogy az illetők állomásait márczius 1-ig elfoglalhassák és működésüket megkezd-hessék.

— **Bőss farkas.** Belényes vidékén közelebb egy nagy ordas belopódzott az udvarba s megtámadta a házörző ebet. A zajra előfutott a parasztlak 3 férfi tagja, és neki estek a farkasnak. Csakhogy az ordas szembezállott megtámadóival és védte magát erősen. A férfiak mind-egyike jól össze lettek harapva, míg sikerült a vad állatot agyonverni. A marások veszélyesek, sőt a kihívott járási orvos nem tartja lehetetlennek, hogy a farkas veszett volt s meg is tette a kellő intézkedéseket. Egyáltalán Belényes vidékén oly nagy mérvben elszaporodtak e vadak, hogy még az emberek léte is fenyegetve van általok.

— **A Potóti-társaság** tegnapi déli előtt fölválasztást tartott a mérnök-egylet helyiségében. A fölválasztások srtát Várad Antal nyitotta meg, hatással szavalván el lendületes költeményét, mely Rákóczy szent haimait szétszórvá látja a nyughelyére törő ellenség csordái által s kötelességeire inti a magyart is. Komócsy József a nála megszokott ügyességgel adta elő Szabados János egyik merengő szép költeményét, melylyel a különben ritkán megszólaló költő utoljag igazolta a tehetségéről láplált jó véleményét. Hasonló tetszést aratott Majthany Flóra két verse, melyeket Várady Antal mutatott be. Az ülés két prózai fölválasztásáról Szana Tamás és Lauka Gusztáv gondoskodtak. Szana egy nagyobb munkája részletét mutatta be, mely a szinpadról szolt Molliére korában. A közönség tetszésel fogadta az

illető részletet. The last but not the least, volt Lauka Gusztáv a társaság egyik humoristája, ki „Az ismeretlen nő” című rajzával folytonos derűségben tartotta a hallgatóságot. S ezzel az ülés, — írja az „Ellenőr” — melyen Éjszaki Károly elnököt föltizenkét körül véget ért.

— **Deák-remléke** ügyében kiküldött összbizottság tegnapi déli d. e. 11 órakor tartott ülésében tárgyalta az albizottság jelentését a részletes tervek és költségvetésnek átvizsgálása és megállapítására vonatkozólag s azt a maga részéről is elfogadta. E szerint a síremlék költségei — Gerster módosított tervei szerint — 99.000 forintban állapították meg a mellék-költségek kivételével. A sarcofag költsége — melynek kivételét a bizottság egyelőre függőben hagyta — a mellék-költségekkel 25.000 forint rúgnak. A bizottság a síremléknek kivételre szükséges s foganatba veendő intézkedéseket is megállapította s a képviselőháznak ez értelemben fog legközelebb jelentést tenni Molnár Aladár bizottsági elnök. Ezzel a síremlék ügye a bizottság részéről teljesen be van fejezve s az építkezések megkezdhetése attól függ, hogy a törvényhozás döntő határozata mikor fog e tárgyban meghozatni, mely a bizottság jelentése értelmében az országgyűlésen kívüli időre is kiterjedne.

— **Elfogott sikkesztő.** A bécsi föltöltő-intézet megugrott pénztárnokát, Leitnert már elfogták; meg sem hűlt zsebében a 7900 ft. Azt hagyta hátra egy levélben, hogy a Dunába veti magát; a helyett azonban Döbling felé vette útját, hol egy lotto-tulajdonos felismerte és e nyomon hamar buroka kerítették.

— **A párisi köztárlatásról.** A „Journal Officiel” tudatja a köztárlat látogatóival, hogy a kiállítás egész tartamára szóló bérleti jegyek április elsőjélt kezdve már kaphatók lesznek. Az ilyen jegyek egyenként 100 frankba kerülnek s a használó egyén nevére annak aláírásával és arczképével lesznek kiállítva. Mindazok, kik külföldön laknak és előre kívánnak jegyeket váltani, ebbeli kérelmükkel a francia pénzügyminiszteriumhoz fordulhatnak s pedig úgy, hogy jelentkezésükön kívül arczképük két példányát, továbbá postautalvány vagy francia bankók alakjában az illető pénzösszeget tartoznak beküldeni. A rendes belépti jegyek ára 1 frank s ezek szivaros boltokban, indóházaknál, kávéházakban és lapkereskedésekben lesznek kaphatók.

— **Az orosz csár** Nilsson Krisztinát orosz kamara-énekesnő névezte ki. A csár egyúttal a tudomány s művészet érdemjelét is adományozta a művésznőnek.

CSARNOK.

A nevetés.

(Addison után Justus.)

(Vége.)

A közönséges nevetést minden ember ismeri.

A kacagást vagy a majom-nevetést az ókor szerzői syncrus nevetésnek hívják és az ókorokban is, mint a miénkben, két szép fogor mutogatására használták.

A röhögés, hahota vagy sardiniai nevetés nagy sikerrel alkalmazható mindenféle vitaközlésben. Ha jól használjuk a legtisztább elvek legszilárdabban bebizonyított okait kiforgathatjuk vele sarkából.

A világon semmi sem versenyezhetik úgy az okoskodás erejével. Rendkívüli hatása van különösen a kávéházi vitaközlésben és azt fogjuk találni, hogy az a párt, melyet hahotával támogatnak, győzedelmeskedett ellenfelén.

A szemérmesnek különös kiváltsága van a félmosolyra.

A nevetésnek minden más fajtát kikapásnak tekint s a legneveltségesebb dolgok sem elégségesek soha arra, hogy arczvonásain olyan hullámokat vessenek, melyek a teljes mosolyt képezik. Mintha az ájtatosság nála egy neme volna az enyvnek, mely egymáshoz tapasztja ajkait.

A szemérmesnek összes szerénysége az arczán összpontosul és sohasem enged magának annyira szabadságot, hogy a nevetésig fajuljon.

A fiatal övégyek szintén ily tartózkodók, de ez csak egy ideig tart. Az övégyesség szertartásának szabályai önkényűleg uralkodnak arczok vonásai felett és kényszerítik, hogy teljes összhangban legyen külsejükkel. Az övégy mesterséges komolyságot mutat s a lehető legváto-sabban bánik a mosollyal, mignem akad valaki, a ki kész betölteni az elhunyt helyét.

Az elpuhult urasok miután a tűkór segítségével sokáig gyakorolták arczukat, hogy teljes fegyelmhez szoktassák, méltán foglalnak a tartózkodva nevetők ezen utolsó osztályában. Félmosoly eleveníti meg minden beszédüket és ezzel segítnek ékesszólásukon.

A jó nevetés vagy a teljes mosoly általában a nékhöz illik, már tudniillik azokhoz, a kik nem olyan rártatók, hogy egy kis szabadságot ne adjanak arczok vonásainak. Ezek ellenségei a zajos kacagásnak, mint a hogy a szemérmesek elfojtják a mosolyt.

A hivatásból udvarló csupa szívességből és a szép nemnek való tetszelgésből használja a jó nevetést; sokszor a kacagásig megy, hogy tetszését fejezze ki valamely pajkos ötlet felett, mely előtte nem közönséges ajkáról jött, vagy

hogy megtiszteljen vele valamely éleztet, minőket maga szokott gyártani. — De ez utóbbi esetben gondja van rá, hogy ajkait az udvariasság határai közt tartsa, karban nevet a nőkkel, de oly goromba nem lesz, hogy maga kezdje meg.

Ez a jó mosoly nagy segítségére van a nagy uraknak, a midőn reggelente még hálóbizottságokban fogadnak. E mosoly a szerencse futárja azok előtt, kik nagyobb jelét találják benne a kegynek, mint a fölle hallott szóban. Ismerek egy lovagot, a ki biztosnak hiszi, hogy megkap egy tisztes állomást, mivel három havi fáradság után e kegyben részesült.

A majom-nevetés a csacsogó vén szerelmese kiváló tulajdona. A midőn valamely megtermett fiatal szépség megpillantása felkelti képzelődésüket, igyekeznek ifju képet csinálni magoknak és arczok minden izmát megerőltetik, hogy ez ijesztő fajtáját a nevetésnek kellőleg kifejezzék.

A bohóc is ebbe az osztályba tartozik és a majomnevetést rendszeren arra használja, hogy el-messségének hiányát pótolja. Az emberek egyáltalán magok röhögnek, mikor olyat mondanak, a min másnak nincs mit nevetni. A ki pedig mást megnevetet, maga komoly szokott lenni.

A kacagásnak van még egy más fajtája, melyet a régies megárique-nevetésnek hívtak; ma rendszerint azok használják, kik szeretnek más rovására mulatni.

Az öröm, a mely a théás asztal körül uralkodik, vagy a mikor a nőknél látogatást teszünk, rendszeren a kacagás ezen fajtához tartozik. Ittrikán csinálnak lelküismeret belőle, ha valamely barátság áldozatául is esik ezen ármányos nevetésnek.

Gyakran használja ezt a kaczer is, a ki egész mesterséget űz a nevetéssel és könnyedén végig játsza arczvonásait a nevetésnek itt előadott mindenik nemét. Az ábrándos szerelmezt leköteli a félmosollyal, a dandyt a teljes mosollyal, és az élezkedőt a kacagással. Ha egyszer biztos imádójában, a majomnevetéssel nevetéssé teszi, s miután inceselkedési miatt ez elvesztette fejét, egy nagy hahotával, mint törzsrással véget vet neki.

A röhögés megkülönböztető sajátáguk a falusiaknak, jele a póriáságnak, melyet ők legkésőbb szoknak le.

A nevetést magát meglehetősen nehéz meghatározni. Rögönös örömmek látszik az, mely eltölti a szívet, mely nem lévén képes uralkodni felette, bizonyos rezgésével a hangnak, rázkodásban tör ki. Akár mi legyen, a költők igen szerencsésen használják a természetből vett alakok meg-szépítésére. És igazok van: semmi sem kedvesebb a nevetésnél; maga a szépség töle kölcsönzi mindazt, mi bájos és megható rajta. A társalgás is akkor kedves, midőn koronként megzavarjuk a nevetés hangversenyével, a melyet méltán nevezhetnek a társalgás chorusának.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet

136-ik szám.

Kolozsvárt, szerda, február 20-án 1878.

A háromcsőrű kacs.

Operette 3 felvonásban. Írta Moisson, zenéjét Jakab Jónás; fordította Latabár Endre és Beddi.

SZEMÉLYEK:

Van Ostebal, hajóskapitány	Marcell.
Magdolna, leánya	Batekné.
Margit, második neje	Krecsányi Sarolta.
Sophronia kisasszony, a kapitány testvére	Lotscharekné.
Pitoux, unokaöccse és növény- és kapitányának	Váradiné.
Van Bontouch, polgármester	Kassai.
Trom Tonpiff, Suriot név alatt	Szombathelyi.
Malagoffro, csapár	Szentgyörgyi.
Elza, a kapitány szolgálataiban	Sándoriné.
Spaniello	Török.
Pasmotto ifju spanyol kalandorok	Dalnoki.
Chautentos	Vidor.

Matrózok, nép, polgárorség. — Történet hely:

Ostende mellett egy tengerparti város.

Kezdeté pontban 7 órakor.

A „KELET” magán-táviratai.

Feladatott Budapestén febr. 19. 11 ó. 20 p. d. e.

Érkezett Kolozsvárra febr. 19. 11 ó. 30 p. d. e.

Oroszország március elejére reméli a végleges béke megkötését és csak akkor megy a congressusra. Az elnökség felajánlatott Bismarcknak, de ha ő nem fogadja el, Goresakoff lesz az elnök.

Zichy konstantinápolyi követünk rendeletet kapott, hogy a sultánok fermant eszközöljön ki hajóhadunknak.

Az oroszok megszállták a Konstantinápoly körüli erődöket. Hírlík, Konstantinápolyt nagyon erősítik a törökök, mert a drinápolyi alkudo-

zás megakadt, a sultán nem engedi Bulgária önállósítását, az oroszok pedig azt akarják, hogy Bulgária maga válaszssa fejedelmét.

Tisza a külügyi kérdésben esütörtökön válaszolni fog.

Ma a pápáért nagy mise tartatik.

A vámmügyi szavazás 12 órakor kezdődik.

Legujabb.

Feladatott Budapestén febr. 19. 1 ó. 45. d. u.

Érkezett Kolozsvárra febr. 19. 2 ó. 45 p. d. u.

A szavazás a vámmügyi előterjesztésekre nagy érdeklődéssel és nagy közönség előtt folyt. 219 szavazott igennel, 183 nemmel. Távól volt 40 képviselő. A többség 36, közte 20 horvát képviselő. Az eredményt nagy éljenzéssel fogadták.

A ház tegnapi ülésében Ghyczy elnök bemutatá Lukacs és Gál képviselők megbízó levelét; bejelenté továbbá Fűgh Károly lemondását képviselői állásáról. Ezután folytatott a vámmügyi előterjesztések tárgyalása. Molnár Aladár ajánlta határozati javaslatának elfogadását. Ezután felszólalt hosszabb beszédben gr. Lonyay Menyhért.

Bécs, febr. 17. Bismarck herceg, ki igazán nagyon gyöngédkedő, kedden egészen általánosságban fog nyilatkozni, utalva a kongressusra és reményét kifejezve, hogy a béke fenn fog tartatni.

Londoni hírek szerint Oroszország azt indítványozta, hogy az Egyesült-Államok is hivassanak meg a kongresszusra, de Angolország azt visszautasította. Londonban tudják, hogy az orosz-török megállapodások a török hajóhadnak átadását is tartalmazzák és ezt megakadályozandó, Hornby utasítással látatott el.

Romában hétfőn a bibornokok utolsó ülést fognak tartani, reggel azután a számukra berendezett lakosztályokba vonulnak vissza. Kedden a konklave munkálatai fognak megkezdődni. A legtöbb bibornok egyet-ért azon határozatra nézve, hogy a pápa választása 5—6 nap alatt be legyen fejezve. Azt állítják, hogy az új pápa azonnal a vatikán elhagyása után a világi hatalom elvesztése ellen tiltakozni fog. A kamerlengo a pápa rokonaival közli ennek végrendeletét, melyről már volt említés téve.

Az „A. g. Russe” kijelenti, hogy az orosz lapoknak többé vagy kevésbé allarmirozó hírei táviratai, — különösen a Németországra vonatkozók, melynek magatartása folytonosan egy mérsékelt békés hatalom, — koholtak. — Azon hirre vonatkozólag, hogy a konferencia helye és alakulása már elhatározottatott, megjegyzni az „Agence Russe”, hogy eddig csak az európai gyülekezés elve iránt jött létre megegyezés.

A „Times”, „Daily News” és „Standard” a helyzetet sokkal békésebbnek találják, s egyelőre a háború veszélyét elhárítottak tartják. A „Standard” úgy véli, hogy az angol flottának Mudania-Bay felé visszavonulása Oroszország készségességének tulajdonítandó, melylyel Konstantinápoly megszállását elláti. — A „Daily News” értesül, hogy az oroszok a drinápolyi tárgyalások bevégezte után, melyet, mint e lap véli, szerdára várnak, Ruméliát azonnal kiűritik.

Egy görög torpedó hajó megtámadott egy török páncélhajót és azt tetemesen megrongálta. A lázadás Kréta szigetén általános.

Az angol flotta, mely a herceg-szigeteket elhagyta, Gemlikbe érkezett. A létrejött megállapodások folytán az oroszok nem lépték át a semleges övet.

Érték- és váltófolyam.

1878. február 18.

Magyar aranyárak	92.—.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát.	117.—.
„ 2 „	111.—.
„ keleti-vasut elsőbség 2 „	74.25.
„ állami kötvény 1876 év	66.70.
„ vasuti kölcsön	98.—.
„ földterhementesítési kötvény	78.20.
temesi „	77.30.
erdélyi „	76.25.
horv. slavon „	84.—.
magy. szőlődezmá válttság	81.—.
Osz. szükséges államadósság papírban	63.70.
„ ezüstben	67.—.
„ aranyárak	74.95.
1860. államsorsjegy	112.—.
Osz. nemzeti bank részvény	7.97.
„ hitelrészvény	232.—.
magyar. hitelbank	216.50.
Ezüst	104.35.
Cs. k. arany	5.57.
Napoleon'or	9.44.
Német birod. mark	58.20.
London	118.15.

Felölts szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Békessy Károly.

A kolozsvári kisegítő-takarék-pénztár, -szövetkezett
f. 1878. év március 8-án d. u. 4 órakor
a városház nagy termében
közgyűlést tart,
melyre a szövetkezet minden tagját ezennel meghívja
Kolozsvárrt, február 20. 1878

az igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt évi üzletről, a felügyelő bizottság jelentése, s annak alapján a nyereség megállítása.
3. Az igazgatóság felelete a múlt évi rendes közgyűlésen tett két interpellációra. (70) (1—3)
4. Három igazgatósági tag megválasztása. (35. §.)
5. Öt napibiztos megválasztása. (57. §.)
6. Jegyzőkönyv hitelesítésére három tag kinevezése.

A közgyűlésen csak igazolójeggyel vehetni részt. Az igazoló-jegyek a törzsbetétről szóló okmány előmutatására, március 6- és 7-én, az intézeti helyiségben az irodai délelőtti órákban szolgáltatnak ki. (23 §.)

(48)

China-szörp.

(2—*)

Párisi gyógyszerész Grimault és társának vastartalmú China-szörp, a két legjobb zson-gító szert foglalja magában, melyet a gyógyszerészet ismer, t. i. a china-héjat, a legjobb erőtő szert, s vasat, a vér egyik főelemét. Ez az a párisi orvosok által leggyakrabban ajánlt szor-hőlygeknek és fiatal leányoknak, a kik gyomorban, sápkórban, fehérfolyásban, vagy ren-dekten tisztulásban szenvednek. Gyermekek, agyak és oly egének számára, a kik vérszegén-y-ségben vannak, kitűnő hatású, étvágyat csinál, elősegíti az emésztést, s visszaadja a vér ter-mészetes színt.

IGÉRVÉNYEK

egész

1864-ki államsorsjegyekre

Csak 4 frt. és bélyeg.

Húzás már március 1-én!
Főnyeremény 200,000 frt.!!!
20,000 frt., 15,000 frt., 10,000 frt. sat.

50 kros bécsi szegények sorsjegyei.

Főnyeremény 1000 darab arany!

és 2900 pompás mellényeremény 60,000 frt. értékben.

Húzás 1878. március 5-kén.

5 sorsjegyre 1 ingyen.

A

MERCUR

kezelőségének váltóirodája

Ch. Chon.

(68)

(2—9)

Bécs,
Wollzeile 13.Bécs,
Wollzeile 13.

(47)

Tudósítás.

(3—12)

Mintán Abissiniában (Afrika) egy nagyserű **alpacca-ezüst ércbányát** po-tom áron vásároltunk meg és gyárunkban újabb 63 gépéget alkalmaztunk, melyek által munkadíjban sokat megtakarítottunk, ennél fogva jelenleg azon kellemes helyzetben vagyunk, világkörüli **alpacca-ezüstgyártmányainkat** az addigig 32%-kal olcsóbban, sebb és jobb minőségben szállíthatunk. Mindenki tudja, hogy **alpacca-ezüst**ink ezüstszínt soha el nem veszíti, hogy még a legerősebb sav sem árt neki, **miről irásban készekedünk.**

Leszállított árak

Ezüst	Most
6 darab alpaca-ezüst kávékanál . . . 1 frt 20, 1.60, 3, 2.80	85 kr, 1.15, 1.40, 1.80 kr
6 darab . . . evőkanál . . . 2 frt 2.00, 3.40, 5, 6 frt	1.40, 1.80, 2.30, 3.40, 4 frt
1 darab . . . lovasszék-kanál, tömör 1.50, 2.40, 3.90, 4, 5 frt	1 frt, 1.60, 2.50, 3.40 kr
1 darab . . . tejszék-kanál 1 frt, 1.45, 2.30, 3.20, 4 frt	70 kr., 1 frt, 1.60, 2.10, 2.60 kr.
6 pár . . . evőeszköz, kés, villa, angol acél 4.50, 5.30, 6.80, 7.50, 9 frt	3.10, 3.70, 4.40, 5, 6.20 kr.
6 pár . . . étel és alpaca-ezüst nyéllel csomag-evőeszköz, kés, villa, angol 3.50, 4.80, 5.50, 6.95	2.40, 3.20, 3.90, 4.75 kr.

Ezenkívül díszes asztali gyertyatartók páronként 1 frt, 2.50, 3,— tálcák 50, 75, 80 kr., 1 frt, 1.40,— kávé vagy teáskannák 2 frt, 2.50, 3, 4 frt,— ágas gyertyatartók páronként 8.50, 10.50, 14, 20 frt,— cukortartók 2 frt, 2.50, 4, 5.50, 7 frt,— cukorszörök 60, 75, 90 kr, 1 frt,— ecetes és olajos üvegek 2.50, 3.80, 4.25, 6 frt,— vajdobozok 4 95 kr, 1.70, 2.80, 3.25, 4 frt— és még számtalan tárgy mind 32 százalékkal olcsóbban mint eddig.

Videki megrendelések utánvétel pontosan teljesítettnek.

Blau és Kann, ércárak-gyára által
Bécs, Babenbergerstrasse 1.

Tűzifa eladás

és annak gőzerővel való felaprítása.

Kolozsvárrt a vasúti indóház melletti raktár helyiségben.

hasábos	— apróra felv.	a házhoz szál-
Egy 4 köbméteres 61 fa 12 frt.	— 13 frt 60.	litva és fa ka-
Egy 2 „ „ „ 61 fa 50.	— 7 „ 20.	marába rakva.

A ki egyszerre egy egész vasúti kocsit fát veszen, vagy 6 ilet, annak minden 61e 50 krajczárral olcsóbb, valamint a felaprítása az egész 6 ilet fának **csak 8 forint.** (4) (7—20)

A valódi 4 köbméteres 61ek, ennek lehető tö-mött rakásáról és a fa jószágáról a t. közönség a rak-tári helyiségben meggyőződést szerezhet. Az aprított fánál pedig ellenőrzési szempontból olyan szekereket állítottam, melyek teljesen megrakva egy 4 köbme-ter 61et tartalmaznak, akár súly szerint 30 mázsát. Egy 3 köbméteres, vagy 1 régi 61 fának az ára ott **helytől 7 ft 75 kr.** a házhoz szállítva pedig **9 frt.**

Rendelvények elfogadtatnak a nevezett raktáron kívül Veisz József ur középüze szögletén levő és Vogel Károly ur hidutca szögletén levő kereske-déstükben.

Tisztelettel

SZENTJÁNOSI FERENCZ.

Azon rász szokás ellen, hogy Kolozsvárrt a fát igen hosszúra vágják, nem ajánlhatom eléggé az 1/4 méter, vagy 9 czo-los és 1/2 méter, vagy 12 czo-los méteres kurtára vágott fát, mivel így a tüzelésnél 25—40-% megtakarítható.

(439)

Üzlet-megszüntetés

(2—50)

miatt

általános kiárúsítás!

A jelenlegi kedvezőtlen időviszonyok miatt, elhatároztam régen fennálló és jó hírnek örvendő

divat-árú-üzletemet véglegesen megszüntetni.

Ezen üzlet, melynek készletét csak most újítottam meg, **gazdag választékkal rendelkezik**, minden kigondolható **divat** cikkekkel, **selyem**, **gyapjú**, **szőr**, **gyapott** és **vászon**—**kelmékkel**, **kész férfi** és **női-fehérművekkel**, **szal-lagokkal**, **lábbelik**, **keztük**, **asztalneműk**, **paplan**, **maträtz**, **pipere** s számtalan itt elé nem sorolható árukkal sat. sat. s remélem, hogy miután az **üzletfelhagyási** szándék gyors keresztülvitele tekintetéből, az árakat aránylag igen **jutányosokra, sőt tejemesen leszállítottakra szabtam**, a n. érd. városi és vidéki női és férfi közönség minden igényének teljes meglegedésre leszek képes megfelelni.

Gámentzy János,

fűtér gróf Teleki Domokos-ház Kolozsvárrt.

Eladó gyógyszerár.

Hajdúmege székvarossában, Balmaz-Ujvárosban, a jó forgalmú **gyógyszerár**, csinosan és szilárd anyagból épült kényelmes **lakka** együtt, szabadkézből **eladó**. Értekezhetni ez iránt Liszkay Ferencz tulajdonos-sal. (69) (1—5)

Alapítottott
1863.

Csak Witte Ed.-nél Bécsben!

Alapítottott
1863.

I. verl. Kärntnerstrasse 59.

neveléséges

COTTILLON-FORDULATOK és RENDEK

valamint minden

bál-ozikk, ékszer, legyező sat.

Cotillon fordulatok.

Táncmester segélye nélkül mindenki a legsebb és leg-elegesebb cotillon-figurákat rendezheti.

Maszk-tour frt. 1.50, 2.50

Fortuna-tour frt. 2.50, 3, 3.50

Tűkör- és szivar-szippkák-

tour frt. 3.50

Höláda-tour (12 sz.) frt. 2.20

Jockey-tour frt. 2.—

Jockey-tour, igen eleg. frt. 3.60

Tombola-tour frt. 1.50, 2.50—8.

Kéztű-tour frt. 1.—

Paizs-tour frt. 1.25

Csakladi-tour (12 sz.) frt. 4.25

Humor-tour frt. 2.50, 3.50

Ország-tour frt. —75

Halász-tour frt. 3.—

Papírtűcsér-tour frt. 1.80, 2.50

Medaillon-tour finom frt. 4.50

Hal- és rák-tour frt. 2.50

Borospohár-tour frt. 2.50

Páva-tour, új, frt. 6.—

Marguerite-tour frt. 2.—

Ezenkívül még sok

más tour 15 frt.

Cotillon-durr-bonbon

12 darab finom gyöngyben

maszkpikkával 75 kr.,

1, 1.50, 2, 2.50 frt

állatfejjel frt. 1.50, 2, 2.50

egész maszk-öltözettel frt. 6,

9, 12.

Cotillon-bokréták,

teljesen pótolják a frs virágot,

50 darab frt. 4.50, 5, 6, 7.50,

10, 12.50.

Egy egész

tréfa-tombola

25 daraból frt. 4.— hatásdara-

bokkal frt. 5, 6, 7, 8.

Csak WITTE Ed.-nél!

Bécs, Stadt, verling. Kärntnerstrasse 59, a Giselstrasse szögletén.

(15) Távirat—ozim: Witte, Bécs. (6—7)

Szállítás utánvétel mellett. — Egyletek és ismét elárúitók árendájában részesülnek.

LEGUJABB IRODALMI TERMÉKEK.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárrt

következő újabb művek kaphatók:

A kereszténység első százada Magyarországon.

Irta Horváth Mihály. Csinosan fűzve 4 frt.

Oroszország keleti törekvései.

Történelmi vázlat.

Irta Kállay Béni. Csinosan fűzve 1 frt 20 kr.

A gyámsági és gondnoksági ügyek kézikönyve.

Tekintettel az elmélet és gyakorlat igényeire

85 irománypéldával.

Irta Knorr Alajos. Ára 3 frt.

Az önkormányzat és pénzügye.

Hegedűs Sándortól. Ára 1 frt 50 kr.

Darwin és a nyelvtudomány.

Irta Schleicher Ágost.

Fordította Edelsbacher Antal. Ára 50 kr.

A nyelvtudomány eredményei.

Irta Müller Miksa.

Szerző jóváhagyásával fordította Edelsbacher Antal.

Ára 50 kr.

Az 1877-dik évi törvények gyűjteménye.

Nyolozadrét hívtalos kiadás.

Egész vászonkötésben. Ára 1 frt 60 kr.

Zsebkidás egész vászonkötésben. Ára 1 frt 60 kr.

Alkotmány vagy absolutismus?

Irta Egy a sok közül. Ára 30 kr.

A nyelvészet és a természettudományok.

Irta Schleicher Ágost.

Fordította Edelsbacher Antal. Ára 30 kr.

Magánjogi kodifikációk, hajdan és most.

Irta dr. Herczegh Mihály. Ára 50 kr.

A gyámsági és gondnoksági ügyek azoknak kezelése és azok körüli eljárás irománypéldákkal.

Az 1877-dik évi 20-dik törvények szeriut, egészen ujjonnan

átdolgozott **negyedik kiadás.**

Gyámhatóságok, bíróságok, ügyvédek, tisztviselők, községi jegyzők, községi köz- és magányamok és gondnokok számára.

Irta Kassay Adolf. Ára 1 frt 20 kr.

A kisebb polgári peres ügyekben eljárás,

a törvény eredeti szövegével, magyarázattal és irománypéldákkal ellátta

Kassay Adolf. Ára 1 frt.

Handbuch der alten Geographie.

aus den Quellen bearbeitet von Albert Forbiger.

Zweite ausgabe.

I. Band. Historische Einleitung, mathematische und physische geographie.

II. Band. Asia und Africa.

III. Band. Europa.

A három kötetnek ára 48 frt 75 kr.

Das Jahr 1877.

Inhalt: Politische, ausgewählte Biographien. Vor hundert Jahren.

Totenliste des Jahres 1877.

A névtelen vár.

Regény három kötetben.

Irta JÓKAI MÓR.

Ára 5 fr.

Die Gartenlaube 1878.

Illusztriertes Familienblatt.

Ez általánosan ismert jeles szépirodalmi képes folyóiratnak első füzete

1878-ra megjelent. Ára 32 kr.

Előfizetési ára egész évre 4 frt 50 kr.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárrt.

KOSSUTH LAJOS

nagy hazánkfia felette jóltalált életnagyságú arczképe.

(Nagy mellkép)

a legujabb eredeti felvétel után gyönyörű olajnyomatban.

Aranyozott széles kerettel együtt

Ára 25 frt.

Vidékre csomagolással 26 frt.

Ugyanott kapkato

DEÁK FERENCZ

olajnyomatú élethű arczképe, (mellkép)

a legdiszesebben kiállított széles aranyozott (barock) keretben.

A nagy hazafi által a buda-pesti árvaház javára el árusításra engedélyezett felvétel.

Ára 35 frt.

Vidékre csomagolással 36 frt.